

Slovenci med 1.sv vojno: na strani AO; najbolj prizadeta Goriška; pol. Življenja od začetka vojne ni; Slo stranke: SLS (za vojno, podpira AO oblast), JSDS (proti vojni); delavska gibanja prepovedana; protinem preb. preganjajo; 2.pol vojne: nezadovoljni vojaki-socialno in mirpvniško ozadje; Karel I. 30.5.1917 skliče državni zbor-majniška deklaracija; nastane tudi Yu klub-v dunajskem parlam.-ima pomembno vlogo v majniški deklaraciji-trializem; SLS in NNS za deklaracijo; sep. 1917-Ljubljanska izjava: obe stranki-avtonomija, samoodločba, mir; septembra se začne deklaracijsko gibanje, spomladi 1918-množični shodi-AO prepove gibanje; 1918-razpad AO je očiten; avgust 1918-narodni svet-predstavniški organ delavcev;

6.10.1918: narodno viječe (Zagreb): predsednik Anton Korošec, podpr: Pribičević; 29.10.1918 ustanovljena kraljevina SHS, odcep od AO; nejasne meje, Srbija se zavzema, da te države ne priznajo, ker jo hoče zase; 30.4.1915 - v Londonu ustanovljen Yu odbor; Karel I. Hoče morje (zadržati Slo.); Niška deklaracija: (prvič o združitvi vseh slovanov)-Srbska vlada v Nišu-dec 1919; Yu odbor hoče priznanje antante-dejansko je odvisen od Srb. vlade;

Krfska deklaracija: med Yu odborom in Srb. vlado; julij 1917; nova država na temelju samoodločbe; ustavna monarhija, na čelu Karađorđevići; enopravnost ver, pisav, jezikov; ustava z volitvami v skupščino; problemi mej in mednarodnega priznanja-Ženeva, november 1918-Ženevska deklaracija; dobijo se predstavniki vlade in ustavodajnega viječa; glavna vloga: Pribičević; SHS in Srb. se združita v konfederacijo; Aleksander (namestnik kralja) je ne prizna; 1.12.1918-narodno viječe odide v Beograd, sestanek z Aleksandrom-po pogajanjih jim ozroči Adreso (izjavo)-povezava Srb. in SHS; 1 teden pred tem se Srb. poveže s ČG; preimenuje se v Kraljevino SHS-o tipu države naj bi odločala ustavodajna skupščina, kasneje je vsiljena monarhija, centralizem, unitarizem (srbsčina se prebija na 1. mesto); na čelu Karađorđević; pod vlado je (nevoljeno) narodno predstavništvo;

junij 1921-1. Yu ustava: sprejeta brez Slo, Hr-diktat; Srb. zatira Albansko manjšino, nekaterih narodov ne priznava; J. Bosna-muslimani niso priznani, Srb, Hr jo hočejo;

Boj za meje: Kralj SHS priznana; problem mej (razen z Gr.); Štajerska: Rudolf Meistr naj bi prevzel kontrolo nad Štajersko, zbere vojsko, mobilizira 300 ljudi, razoroži Nem. Varnostno službo, začne z akcijami; zasede na črti Spilje-Radgona (Dravsko dolino); o meji določajo na Pariški konfer.; It. so za Avstr, Fr za Yu; hočejo plebiscit na Štaj., odločijo se za mejo na Muri-Radgona-Avstr;

Koroška: skušajo ohraniti stare meje; SDS na strani Avstr.; iz Celja prodira Franjo Malgay-nov. 1918 zasede Mežiško dolino, Pliberk in Velikovec; Z. Koroško in Borovlje zasede Lavrič, razmejitvena črta na Dravi; Slo. vlada mlačna do uspehov; zač. 1919-veliko incidentov na črti; boji-Slo. vojska se mora umakniti; spomladi 1919 pride Am. mirovna komisija; Koroška je nedeljiva, Slo. se znova zberejo, vendar so poraženi; poseže tudi Yu vojska (prepozno); Par. konf. se odloči za plebiscit: con A in B; 10.10.1920-plebiscit: v con A 59 za Avstr; Avstr propagirala vero, gospodarstvo; takoj po plebiscitu-raznarodovalna politika;

Z-meje: It zasedejo: Trbiž, Mangart, Idrija, Kvarner; zač. nov zasedejo še Gorico in Trst, potem gredo še naprej, do Vrhnike; Slo prosijo Srb za pomoč, ta pošlje 100 vojakov; naprej so pogajanja-črta: Peč, Triglav, Blegoš, Planina, Snežnik, Reka; It dobi še Zadar, Cres, Lošinj, Lastovo, Palagruž; 1924-nova pogodba med Mussolinijem in Pasičem-Reka pod It, Sušak pod SHS;

Prekmurje: konec 1919-soc. revolucija-Evropa se boji širjenja; Antanta se odloči, da če Srb. pomagajo pri zatiranju rev. lahko zasedejo Prekmurje-avgusta 1919; še vedno ostane Porabje;

Gorenjska: It hočejo zasesti zgornjo Savinjsko dolino, vendar jo reši Jeseniška narodna straža;